

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקל"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ האזינו, י"ג תשרי, ה'תשל"ב

חלק א – יו"ל לש"פ האזינו, י"ג תשרי, ה'תשע"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת וכו' ר' מאיר ע"ה

בן הר"ר אהרן ע"ה

נפטר י"ב תשרי, ה'תשנ"ו

פרימן

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתו

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות

ועד הנחות בלה"ק

מכון להוצאה לאור תורת כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש וצוקללה"ה נבג"מ ז"ע

Lahak Hanochos Inc. 788 Eastern Parkway, Suite 408, Brooklyn, N.Y. 11213

Tel. (718) 604-2610 Email: info@lahak.org

ב"ה.

שהחיינו וקיימנו והגיענו

הגיע מבית הכורך

תורת מנחם

התוועדויות כרך נח

הכולל את כל המאמרים והשיחות

מראש השנה עד ש"פ ויהי, י"ח טבת ה'תש"ל

בספר זה שיחות, מאמרים ומענות חדשים שלא ראו את אור הדפוס

שיחות ומאמרים אלו נלקמו אחד אחד מסלילי הקלטה ורשימות

שנרשמו בשעתם ע"י החוזרים שיהיו, ונשארו בכתובים עד לאחרונה

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

ובחנויות הספרים קה"ת בארה"ב ובאה"ק

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ האזינו, י"ג תשרי, הננו מוציאים לאור חלק ראשון מהתוועדות ש"פ האזינו, י"ג תשרי ה'תשל"ב — הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ערב יום הכיפורים, ה'תשע"ז,

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק" ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2016 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5777 • 2016

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס "ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחי

ב

בי"ה, יטי תשרי תשי"כ
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' פנחס שי

שלום וברכה.

במענה למכתבו מיגי תשרי, הילולא של כ"ק אדמו"ר מוהר"ש, זצוקלה"ה
נבג"מ ז"ע,

בעת רצון יזכירום על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ ז"ע, מתאים לתוכן כתבו, ויהי רצון שכשם שהביא הבקשה כן יבשר טוב
בוה, וכן אשר התחיל שנה זו בסימן של עלי והוספה, מתוך מנוחה שמחה וטוב
לבב, בעניני תורה ומצות, ובד"מ ומתאים להבטחת רז"ל כל המוסיף מוסיפין
לו, יתוסף גם בעניניהם הגשמים באופן הנ"ל ועוד שהרי מדתו של הקב"ה מדה
כנגד מדה אלא שכ"פ ככה,

בברכה לבשו"ט וחג שמח

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א
על החתום והנני חותם בשמו

א. קווינט, המזכיר

ב

מצילום האגרת.

מוה' פנחס: סודק, ת"א.

ובד"מ: = וברוך ממילא.

להבטחת רז"ל כל המוסיף מוסיפין לו: ביצה טז, א.

מדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה: סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב ואילך.
אלא שכ"פ ככה: ראה פרש"י תשא לד, ז (מתוספתא סוטה פ"ד ה"א). ועוד.

בס"ד. שיחת ש"פ האזינו, י"ג תשרי, ה'תשל"ב.

בלתי מוגה

כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין.

א. ידוע פתגם אדמו"ר מהר"ש — בעל ההילולא די"ג תשרי —
שרבע השעה במשך היום שבה לומדים חסידות, צריכה להתפשט על כל
כ"ד שעות היום, ועי"ז נעשה היום כולו (כל המעת'לעת) יום חסידי (כפי
שכבר נדפס¹).

וכיון שבמשך המעל"ע נכלל גם זמן השינה, מובן, שפעולת רבע
השעה של לימוד החסידות היא גם בנוגע לזמן השינה² — כמוכן גם
מזה שענין החסידות צריך להיות גם בשעה שאדם עומד בתנועה של
שלא לשמה, ע"ד המסופר³ אודות אחד שעמד בנסיונות קשים מצד זה
שלא מתאים לחסיד לעבור עבירה.

ב. ויש להעיר בנוגע לכללות ענין השינה⁴ — שאין זה כדעת
הטועים שהצורך בשינה הוא רק בגלל שהגוף מתעייף ומוכרח לנוח,
ואינו יכול להתקיים ללא שינה (ולכן האומר "שבועה שלא אישן ..
מלקין אותו וישן לאלתר"⁵, כיון שללא שינה יכולים להתקיים רק משך
זמן מסויים ולא יותר), אלא זהו גם ענין בפני עצמו, ועד שנעשה חלק
מקביעות סדר עבודת היום ע"פ תורה, כמוכן מלשון חז"ל⁶ "לא איברי
לילא אלא לשינתא"⁷, והיינו, שלא זו בלבד שבלילה חייב להיות ענין
השינה, אלא יתירה מזה, שכל מציאות הלילה אינו אלא עבור ענין
השינה.

וענין זה קבע הקב"ה מיד בהתחלת הבריאה, קודם החטא, שאז
הי' העולם במילואו באופן גלוי, ואעפ"כ הי' גם ענין השינה — כמ"ש⁸

(5) סוכה נג, א. וש"נ.

(6) עירובין סה, א.

(7) ברשימה נוספת, שנוכר גם דיוק הלשון

"לא כו' אלא כו'" (ולא בלשון חיובי: איברי

לילא לשינתא), שמורה שהוא לעיכובא (ראה

תוד"ה מתניתין — מנחות פג, סע"ב).

(8) בראשית ב, כא.

(1) ראה ספר התולדות אדמו"ר ע' 66 —

מסה"ש תרצ"ט ע' 339. וראה גם תו"מ חנ"ד

ע' 145. וש"נ.

(2) ראה סה"ש שם: "שלאָפּן ווי אַ חסיד".

(3) ראה בית רבי ח"א פכ"ו (עד, א). וראה

גם תו"מ חמ"ט ע' 408. וש"נ.

(4) ראה גם תו"מ חנ"ד ע' 32. וש"נ.

"ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם וישן", ועי"ז פעל הקב"ה ענין נעלה ביותר כו'.

וזהו גם מה שמצינו בפרקי דר"א⁹ שבעת השינה עולה הנשמה למעלה (שהרי בעת השינה מסתלקת הנשמה מן הגוף, ונשאר בו רק קיסטא דחיותא¹⁰) ושואבת לה חיים כו', ומזה מובן גודל העילוי שנעשה ע"י השינה.

וכללות הענין בזה — שלאחרי שישנו ענין העבודה שבמשך היום, הנה בבוא הלילה מתעלים כל עניני העבודה שהיו במשך היום באופן נעלה יותר, עי"ז שהנשמה עולה למעלה ונמצאת במדרגה נעלית יותר, כיון שאינה מוגבלת בהגוף כו'.

וזהו גם הביאור בדין ש"אדם מועד לעולם כו' בין ער בין ישן"¹¹: לכאורה אינו מובן: איך יתכן שהאדם יהי' אחראי למעשיו בעת השינה, שמסתלקת ממנו הנשמה, וכחותי' אינם פועלים פעולתם כמו בשעה שהוא ער, כך, שאין זה מעשה אדם בעל שכל, אלא כמו מעשה בהמה?

והביאור בזה¹² — שגם הנהגת הגוף בעת השינה תלוי' בעבודתו במשך היום, והיינו, שע"י עבודתו במשך היום ביכלתו לפעול שגם בעת השינה תהי' לגוף שייכות עם הנשמה כפי שנמצאת למעלה, ואז יהי' גם הגוף במעמד ומצב שלא יזיק כו'. ואם יש ענין של היזק מצד הגוף בעת השינה, הרי זה בגלל שנחסר בעבודתו במשך היום, ועד שיתכן שנשמתו לא עלתה למעלה כו' (כמבואר בספרים). וכיון שהדבר תלוי בעבודתו במשך היום, לכן הוא "מועד לעולם כו' בין ער בין ישן".

ומזה זה מובן גם בנוגע לענינו — שפעולת רבע השעה של לימוד החסידות היא גם בנוגע לזמן השינה.

ג. אך עדיין צריך להבין בפתגם אדמו"ר מהר"ש הנ"ל אודות רבע השעה של לימוד החסידות:

רבע שעה — הוא זמן מועט ביותר, ולכאורה צריך להיות לימוד החסידות יותר מאשר במשך רבע שעה בלבד — לא מיבעי בנוגע ליושבי אוהל [ובפרט ע"פ המבואר בקונטרס עץ החיים¹³ בנוגע לסדר הלימוד,

9 פי"ב. וראה ב"ר ספי"ד.
10 ראה זח"א פג, א.
11 ב"ק כו, סע"א (במשנה). וש"נ.
12 ראה המשך תער"ב ח"א ע' צא. וראה גם תר"מ ח"ג ע' 47. וש"נ.
13 פכ"ה.

הוספה

א

בי"ה, ו' שבט תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר ... שי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מכ"ח טבת, וכנראה עפ"י מרז"ל, שהעובר דרך חנות של בושם עכ"פ ריחו קולט, הרי גם הוא אחז בהשיטה של מרה שחורה בהנוגע לפעולתו עבודתו ותוצאותי, שזהו היפך משיטת הזהר חלק ב' דקפ"ד ע"ב שכאשר האדם בשמחה ובחדוה הרי נותנים לו מלמעלה ג"כ באופן כזה, וכיון שהבחירה חפשית ניתנה ביד כל אדם, הרי למרות ששיטה הנ"ל היא שיטת המוסד בו עובד, ישנה דרכו ויביט בעין שמחה שיצליח בנסיעתו הן בגשמיות והן ברוחניות ובמילא יהי' כן, וכפסק הזהר שם.

נהייתי לקרות במכתבו ע"ד ההתועדות, וגם מה שידפסו בהעתון (ובטח ישלח לכאן קטע מהמכ"ע הנ"ל), ובודאי למותר להעירו ע"פ מאמר כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע צי אָז גוט איז גוט איז בעסער ניט בעסער?, שאין להסתפק בזה כ"א להתפשט באופן דיפלומטי והמתאים הן בנוגע לאסוף גשמיות והן בנוגע לזרוע רוחניות והשי"ת יצליחו.

בברכת הצלחה.

ני"ב: מוסגי"פ הקונטרס שהו"ל זה לא כבר ובודאי יזכה בו את הרבים.

א

עפ"י מרז"ל, שהעובר דרך חנות של בושם ... ריחו קולט: ראה מדרש משלי רפי"ג. יל"ש וירא רמז פד. משלי רמז תתקנ.

מאמר כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע צי אָז גוט איז גוט כו': ראה אג"ק אדמו"ר מהורי"צ חי"ד אגרת הישסו (ע' תלו), ובהנסמן בהערות שם. וראה גם אג"ק ח"ה אגרת ארעג; חכ"א אגרת ד'תשעז, ובהנסמן בהערות שם. ובכ"מ.

לאסוף גשמיות ... לזרוע רוחניות: ראה גם אג"ק ח"ז אגרת איתתקצג; ח"א אגרת ג'תקעה, ובהנסמן בהערות שם. ובכ"מ.

הקונטרס שהו"ל זה לא כבר: כפה"נ הוא מאמר אין הקב"ה בא בטרונאי — תרפ"ה (קונטרס קה). נדפס בסה"מ קונטרסים ח"ג ע' קטו ואילך.

ובאופן כזה צריכה להיות הנהגת כל אחד מישראל — לילך "לכתחילה אריבער" למלא שליחותו של הקב"ה, באופן שלא נוגע לו שום חשבונות כו', בידעו שכל מה שנראה בעולם אינו אלא אחיזת עינים. וכל זה מודגש ביותר כשבאים מיוהכ"פ, שאז דומים בני" למלאכים⁷⁰, והשטן אינו מקטרג⁷¹, כך שאין ההעלמות והסתרים כו' — אזי עומדים במעמד ומצב שלמעלה מהעולם, ובמילא לא מתפעלים מהעולם כו', ואז ההליכה היא לא באופן שמלמטה למעלה, "מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה"⁷², אלא "מלכתחילה אריבער".

* * *

י. צוה לנגן ואמר מאמר כי חלק הוי' עמו יעקב חבל נחלתו.

* * *

שבימות החול צ"ל לימוד החסידות במשך שליש מהיום], אלא גם בנוגע לבעלי-עסק צ"ל לימוד החסידות יותר מאשר רבע שעה בלבד?!

וגם ע"פ שו"ע צ"ל לימוד החסידות יותר מאשר רבע שעה — כי:

איתא בשו"ע¹⁴ שקודם התפלה צריך להתבונן בגדלות הא-ל ובשפלות האדם. וכיון שמתפללים ג"פ בכל יום (שהרי גם תפלת מעריב שהיא רשות, הנה "האינדא קבעוה חובה"¹⁵), צ"ל התבוננות זו ג"פ בכל יום — לפני כל תפלה.

והתבוננות זו היא עיקר ענין לימוד החסידות — כמ"ש¹⁶ "דע את אלקי אביך ועבדהו בלב שלם", והיינו, שבשביל "ועבדהו", יש צורך בענין הדעת ("דע"), ולא מספיק ענין האמונה, שיכול להיות באופן ד"גנבא אפום מחתרתא רחמנא קריי"¹⁷; והרי ענין הדעת — ש"יתקע מחשבתו בחוזק וכו'" (כמ"ש רבינו הזקן בתניא¹⁸) — יכול להיות רק ע"י לימוד החסידות, שמבארת עניני קבלה ופנימיות התורה באופן של הבנה והשגה.

וכיון שכל יהודי צריך ורוצה לקיים את ציווי השו"ע [וכמ"ש הרמב"ם¹⁹ אפילו בנוגע ליהודי שב"ד של עכו"ם צריך לכפותו כו', שמצד העצם והפנימיות שלו רצונו לקיים תומ"צ], ובנדוד, להתבונן קודם התפלה בגדלות הא-ל — הרי מובן, שלא מספיק ללמוד חסידות רק רבע שעה ביום, דהיינו, חמש דקות לפני כל תפלה, שאין זה שיעור זמן המספיק להתבוננות הנ"ל.

ואין לומר שכוונת אדמו"ר מהר"ש היתה רק בנוגע למיעוט שהתבוננות שלהם היא במשך רבע שעה בלבד — שהרי אדרבה: התורה על הרוב תדבר²⁰, ואצל הרוב הרי זה במשך זמן ארוך יותר מאשר רבע שעה בלבד.

ד. ויובן בהקדם המבואר במאמר של אדמו"ר מהר"ש²¹, שיש בתורה (הן בגליא תורה והן בפנימיות התורה) ב' ענינים: ענין התורה

14) אור"ח סצ"ח ס"א. וראה גם תו"מ

חנ"א ס"ע 227 ואילך. וש"נ.

15) טואו"ח רסרל"ה.

16) דברי הימים"א כח, ט. וראה תניא

קו"א קנו, ב. ובכ"מ.

17) ברכות סג, א (לגירסת הע"י).

18) תרל"ד — סה"מ תרל"ג ח"ב ס"ע תקנא

ואילך.

70) ראה שו"ע אדה"ז אור"ח ס"ח ס"ג.

71) ראה יומא כ, א. ועוד.

72) תר"י ס"ט. סתרי"ט ס"ט. וש"נ.

72) ויצא כח, יב.

כפי ששייכת ופועלת בעולם, וענין התורה כפי שהיא למעלה משייכות לעולם.

והענין בזה:

ישנו ענין התורה כפי ששייכת ופועלת בעולם — שזהו כללות הענין ד"בראשית", "בשביל התורה שנקראת ראשית"²², ועד שהתהוות העולם היא ע"י התורה, כדאיתא במדרש²³: "התורה אומרת אני הייתי כלי אומנתו של הקב"ה כו", ו"קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא"²⁴, הן בנוגע להתחלת ההתהוות בפעם הראשונה, כמ"ש²⁵ "ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור", ועד"ז בשאר המאמרות, והן בנוגע לחידוש הבריאה התמידי, כמ"ש²⁶ "לעולם ה' דברך נצב בשמים".

אבל, ח"ו לומר שעיקר ענין התורה הוא מה ששייכת ופועלת בעולם; העיקר הוא — שהתורה היא חכמתו ית', ועד שעלי' נאמר²⁷ "ואהי' אצלו גוי' שעשועים גוי'" [ולכן נענש דוד כשאמר על התורה "זמירות היו לי חוקיך"²⁸, כיון שלא זו היא השלימות של התורה, שהיא למעלה מזה בעילוי שבאין ערוך לגמרי²⁹], וכאשר יהודי לומד תורה, הנה "כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו"³⁰, ועד להמשכת בחי' השעשועים כו'.

ועד"ז יש ב' ענינים במצוות: ישנו ענין המצוות כפי שפועלים בעולם, אבל עיקר ענין המצוות הוא שעל ידם נעשה נח"ר למעלה — "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני"³¹. כאשר יהודי מניח תפילין בכל יום — נוסף לכך שהניח תפילין אתמול ובימים שלפנ"ז — הרי הוא פועל נח"ר למעלה; כל יום הוא ענין לעצמו, ובכל יום נעשה נח"ר למעלה.

ועד"ז בנוגע ללימוד החסידות — שיש בזה ב' ענינים:

ישנו ענין לימוד החסידות כפי שפועל בעולם, והיינו, שלימוד החסידות פועל לא רק בשעת הלימוד, אלא כאמור לעיל שהלימוד רבע

(22) פרש"י ורמב"ן ר"פ בראשית. ובכ"מ. (28) תהלים קיט, נד. וראה סוטה לה, (23) ב"ר בתחלתו. סע"א. במדב"ר פ"ד, כ.
(24) זח"ב קסא, רע"ב. (29) ראה תו"מ סה"מ שבת ע' שצג. וש"נ.
(25) בראשית א, ג. (30) ראה תדבא"ר רפי"ח. יל"ש איכה רמו
(26) תהלים קיט, פט. וראה תניא תתרלד.
(31) תו"כ ופרש"י ויקרא א, ט. ועוד.
(27) משלי ח, ל.

שלכאורה אינה שייכת לסוכה, הרי ידוע המנהג שהמהדרין נוטלים ד' מינים בסוכה⁶⁵, ובפרט ע"פ הביאור בהשייכות דד' המינים לסוכה⁶⁶ — שהרי האתרוג יש בו טעם ויש בו ריח, ואילו הערבה אין בה לא טעם ולא ריח⁶⁷, ואעפ"כ מחברים אותם ביחד ומקיימים בהם (לא ארבע מצוות שונות, אלא) מצוה אחת, ועי"ז משתווים כולם.

ח. וענין זה שייך גם לבעל ההילולא די"ג תשרי שחל ביום הש"ק שבין יוה"כ פ לסוכות:

ידוע הפתגם שבעל ההילולא הי' נוהג תמיד לאמר, שההליכה צריכה להיות באופן ד"לכתחילה אריבער" (כנ"ל ס"ה).

ובכן: כאשר הולכים באופן ד"לכתחילה אריבער", אזי לא רואים חילוקי דרגות, אלא כולם שוים. — כאשר הולכים "אָרונטער", שאז ישנם חשבונות וכו', אזי יש חילוקים בין אחד לשני; משא"כ כשהולכים "לכתחילה אריבער", ללא חשבונות כו', אזי משתווים כולם, מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך" ו"שואב מימיך".

ט. וההוראה מזה לכל אחד — שההנהגתו צריכה להיות באופן ד"לכתחילה אריבער":

כשיהודי קם משנתו, הנה לכל לראש צריך לומר "מודה אני לפניך", בידעו, שעיקר המציאות היא אלקות! — יש אמנם הענין ד"חוקות שמים וארץ. . שמת"י"⁶⁸, כך, שיש מציאות של עולם, אבל עיקר המציאות היא אלקות. ולכן, גם בשעה שיוצא לעולם, אין אצלו ענינים של חשבונות — איך יוכל לפעול בעולם, ואיך יוכל לגלות אלקות בעולם — אלא הולך "מלכתחילה אריבער", באופן שלא נוגע לו שום דבר, אפילו לא חלקו בעולם, כיון שעיקר מציאותו היא אלקות, וכל ענינו אינו אלא למלא שליחותו של הקב"ה.

וכפי שרואים אצל אברהם אבינו, שכאשר הלך למלא שליחותו של הקב"ה, לא נכנס בענינים של חשבונות כיצד יוכל למלא זאת, אלא ידע רק שעליו להשלים את הכוונה העליונה, ולכן, גם כשהזדמן בדרכו נהר⁶⁹, לא הי' נוגע לו שום דבר, אלא המשיך ללכת, ואז, כשהגיע לנהר, נתברר שהי' רק אחיזת עינים, ובאמת אין כאן מציאות של נהר! ...

(65) סידור אדה"ז ב"דיני הלולב" (לפני ויש"נ.
(66) וראה גם שיחת שמחת ביה"ש תשכ"ד (67) ויק"ר פ"ל, יב.
(68) ס"ב (תו"מ חל"ח ע' 76 ואילך). ויש"נ. (69) ראה תנחומא וירא כב.
(66) ראה תו"מ סה"מ תשרי ס"ע קנח.

רבינו לאיש פשוט, וכמו"כ יש חילוק ביניהם בנוגע להיסח הדעת כו'; אבל בנוגע להעדר העשי', ובנדו"ד, ענין העינוי, שלילת העונג — כולם שוים (ואף שיש חילוקים בכוונת העינוי — הרי הכוונה אינה נוגעת; המצוה היא להתענות בלבד).

ועפ"ז נמצא שענין האחדות ביוהכ"פ הוא יותר מאשר בר"ה, כי בר"ה "מצות היום בשופר"⁵⁶, ובנוגע לתקיעת שופר יש חילוקים; יש מי שיודע לתקוע בשופר טוב יותר, ויש מי שאינו יודע לתקוע כ"כ טוב. ואף שאין זה חילוק לדינא, כיון ש"כל הקולות כשרים בשופר"⁵⁷, הרי מצד הידור מצוה יש חילוקים; משא"כ בנוגע לעינוי שהו"ע שלילי — כולם שוים.

ואף שיוהכ"פ הוא יום שנתחייב בחמש תפלות⁵⁸, ויש בו החיוב דתשובה⁵⁹, שיש בה חילוקי דרגות, החל מתשובה תתאה כפשוטה ועד לדרגה הכי נעלית שבתשובה עילאה, כמ"ש⁶⁰ "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה" — הרי ישנו גם הענין ד"עיצומו של יום מכפר"⁶¹, ובזה שוים כולם; כל מי שרק מודה ב"עיצומו של יום", יש אצלו ענין הכפרה מצד "עיצומו של יום". ונמצא, שאע"פ שביוהכ"פ גופא יש חילוקים מצד דרגת התשובה של כל אחד, הרי לפנ"ז ישנו הענין ד"עיצומו של יום מכפר", שבזה שוים כל בני".

וכמו"כ ישנו ענין האחדות בחג הסוכות:

איתא בגמרא⁶²: "כל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת".

וענין הישיבה בסוכה הוא אצל כולם בשוה. — בנוגע לאכילה בסוכה יש חילוקים, אבל בעצם הכניסה לישב בסוכה שווים כולם; אפילו מי שאינו מכויין מאומה בכניסתו לסוכה, הרי עצם כניסתו לסוכה בימות הגשמים — לא בניסן, אלא בתשרי⁶³ — מוכיחה שכוונתו לקיים מצות סוכה (כפי שמצינו בכמה ענינים שהמעשה מוכיח על הכוונה, גם כאשר לא יודעים אם יש לו כוונה⁶⁴).

וכן ישנו ענין האחדות במצות ד' מינים שבחג הסוכות [שאף

(56) ר"ה כו, ב. כז, א. (61) ראה רמב"ם שם פ"א ה"ג. וראה גם לקו"ש חכ"ט ע' 203. וש"נ.
(57) שם כז, ב. (62) סוכה כז, ב.
(58) ראה לקו"ת ס"פ פינחס. ובכ"מ. (63) ראה טווא"ח סתרכ"ה.
(59) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ז. (64) ראה חולין יג, א.
(60) קהלת יב, ז. וראה לקו"ת ריש פרשתנו. וְכִבִּי"מ.

שעה ביום פועל בכל משך המעל"ע, שכל משך הזמן נעשה חדור בלימוד החסידות, וכמו בזמן, כך גם במקום, שפעולתו בחלקו בעולם נעשית חדורה בלימוד החסידות.

אבל לא זהו עיקר ענין לימוד החסידות כדי לפעול בעולם; עיקר ענין לימוד החסידות הוא עצם ענין לימוד התורה שהיא חכמתו ית', בכדי להתקשר עם הקב"ה, שזהו ענין נעלה יותר שבאין ערוך כלל לגבי העולם,

וכפי שאומרים בתפלת שחרית דיום השבת: "אין ערוך לך .. בעולם הזה ואין זולתך .. לחיי העולם הבא אפס בלתיך .. לימות המשיח ואין דומה לך .. לתחיית המתים", והיינו, שגם המעלה הכי גדולה של ימות המשיח ותחיית המתים [ש"הם תכלית ושלמות בריאת עולם הזה שלכך נברא מתחלתו", כמ"ש רבינו הזקן בתניא³²], שאז יהי' העולם בתכלית העילוי, למעלה יותר מכמו שהי' בהתחלת ההתהוות ש"עולם³³ על מילואו נברא"³⁴ — אין לזה ערך כלל לגבי הקב"ה,

ומזה מובן גם בנוגע לתורה, שהיא למעלה באין ערוך לגבי פעולתה בעולם.

ועפ"ז מובן, שמאמר אדמו"ר מהר"ש אודות לימוד חסידות רבע שעה ביום, הרי זה רק בנוגע לפעולה דלימוד החסידות בעולם, שבשביל זה מספיק רבע שעה ביום; אבל לא בנוגע לעצם ענין לימוד החסידות, שצריך להיות לא רק כדי לפעול בעולם, אלא כדי להתקשר עם הקב"ה.

ה. אך עדיין נשאלת השאלה: כאשר יהודי עסוק במשך רוב היום בלימוד הנגלה, או בענין ד"בכל דרכיך (דרכו של האדם) דעהו"³⁵, ורק במשך רבע שעה ביום עוסק בלימוד החסידות — איך יפעל עליו לימוד החסידות רבע שעה ביום להתקשר עם הקב"ה!?

אך על זה ישנו המאמר הידוע של אדמו"ר מהר"ש (כפי ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר³⁶): העולם סבור שכאשר אי אפשר לילך מלמטה ("ארונטער") אזי מדלגים מלמעלה ("אריבער"). ואני אומר שצריך ללכת "מלכתחילה אריבער".

ותוכן הדברים — שלא נוגע כלל המעמד ומצב שבו עמד לפנ"ז, ומתבטלים כל ההגבלות כו'.

(35) משלי ג, ו.

(32) פל"ו.

(36) ראה אג"ק שלו ח"א ע' תריז.

(33) ראה ב"ר פ"ב, ו. פ"ג, ג. פי"ד, ז.

(34) ראה שמור"ר פ"ל, ג. וש"נ.

וכיון שאדמו"ר מהר"ש אמר פתגם זה לרבים, וגם צוה להדפיס זאת, הרי מובן שזוהי הוראה ששייכת גם למי שעיקר התעסקותו היא בעניני העולם, ונמצא במעמד ומצב ד"לכתחילה אַרונטער" — שגם אצלו ישנו הכח והיכולת³⁷ לילך "לכתחילה אַריבער", כך, שיתבטלו אצלו כל ההגבלות כו'.

ובנוגע לענינו — שגם מי שנמצא בדרגא של לימוד החסידות במשך רבע שעה בלבד, יש בכחו לפעול שכל עניניו יהיו חדורים ברבע השעה של לימוד החסידות, וגם להגיע לדרגא הכי נעלית של לימוד החסידות — שהו"ע ההתקשרות עם אלקות (כיון ש"אורייתא וקוב"ה כולא חד"³⁸) באופן שבח"י הסתים שבישראל מתקשר ע"י בח"י הסתים שבאורייתא עם בח"י הסתים דקוב"ה³⁹, ועד שבכל עניניו נרגש בגלוי ש"הוי' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר"⁴⁰, ועד שהכל הוא אלקות — "אין עוד מלבדו"⁴¹.

* * *

ו. הקביעות של י"ג תשרי בשנה זו היא ביום השבת,

השבת שבין ששת הימים שלפנ"ז — שעליהם נאמר⁴² "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת", שפועל בהם עלי' ושלמות, כמ"ש⁴³ "ויכולו השמים והארץ וכל צבאם", "ויכולו" מלשון כליון⁴⁴ — שביניהם יוהכ"פ, יום המיוחס, יום המיוחד ויום הקדוש, עליו נאמר⁴⁵ "אחת בשנה יכפר",

ובין ששת הימים שלאח"ז — שעליהם נאמר⁴⁶ "מיני' (מיום השבת) מתברכין כולהו יומין" — שביניהם התחלת א' משלש הרגלים שבשנה: חג הסוכות.

וכיון שיום השבת הוא בין יוהכ"פ לסוכות, ששניהם מתאחדים בו — הרי זה מדגיש את השייכות שיש ביניהם.

וכמובן ע"פ המבואר בחסידות⁴⁷, שענני הכבוד שבסוכות נמשכים מענן הקטורת דיוהכ"פ:

עיקר עבודת יוהכ"פ היא בענן הקטורת, שבזה הי' ענין מיוחד ביוהכ"פ לגבי הקטורת דכל השנה, שבכל השנה היתה הקטרת הקטורת על מזבח הזהב, ואילו ביוהכ"פ נאמר⁴⁸ "כי בענן אראה על הכפורת", והרי כפורת הו"ע המקיף כו'.

ומענן הקטורת דיוהכ"פ נמשכים ענני הכבוד שבסוכות, שזהו עיקר הענין דחג הסוכות — כמודגש בשמו של היו"ט [כמבואר בשער היחוד והאמונה⁴⁹ ש"שמו אשר יקראו לו בלה"ק הוא כלי לחיות כו"ו], שאף שיש לו שמות נוספים, כמו "חג האסיף"⁵⁰, הרי נקבע דוקא השם "חג הסוכות" — שנקרא ע"ש הסכך⁵¹, שקשור עם ענני הכבוד, שהו"ע המקיף כו'.

ז. ויש להוסיף, שהשייכות בין יוהכ"פ לסוכות מתבטאת גם בכך שבשניהם ישנו ענין האחדות:

ובהקדמה — שענין האחדות מודגש בר"ה, שעליו נאמר⁵² "אתם נצבים היום כולכם (לאחדים כאחד)⁵³ גו' ראשיכם שבטיכם גו' מחוטב עציך עד שואב מימך".

וכמו"כ מודגש ענין האחדות — "כולכם", "לאחדים כאחד" — ביוהכ"פ:

ביוהכ"פ ישנו החיוב דחמשה עינויים⁵⁴. וכיון שענינו הו"ע שלילי, העדר העשי' — הרי בזה אין חילוק בין "ראשיכם" ל"חוטב עציך"; כולם שוים.

— בנוגע לעשיית מצוה, כמו הנחת תפילין, הנה אע"פ שבעצם העשי' אין חילוק בין התפילין של משה רבינו לתפילין של יהודי פשוט, וכמו"כ אין חילוק באופן הנחתם — הרי בנוגע לכוונת המצוה (שהיא חלק מהמצוה⁵⁵) והרגש האהבה ויראה כו', יש חילוק גדול בין משה

(47) ראה תו"מ סה"מ תשרי ע' קסג. וש"נ.
 (48) אחרי טז, ב.
 (49) שבהערה 26.
 (50) תשא לד, כב.
 (51) ראה פרש"י (ד"ה ושחמתה) ותוס'
 (52) ר"פ נצבים.
 (53) לקו"ת ר"פ נצבים.
 (54) ראה יומא רפ"ח. טוש"ע ואדה"ז
 אור"ח ר"ס תריא.
 (55) ראה גם תו"מ חנ"ז ע' 296. וש"נ.
 (ד"ה כי) — סוכה ב, א.

(37) אע"פ שלא נוטלים ממנו ענין
 הבחירה, שניתן לכל אחד, כמ"ש () "ראה
 נתתי לפניך גו' ובחרת וגו'".
 (38) זהו הובא בתניא פ"ד, רפכ"ג. וראה
 זהר ח"א כד, א. ח"ב ס, א. תקו"ז ת"ו (כא,
 ב). תכ"ב (סד, א). ועוד.
 (39) ראה זח"ג עג, א. לקו"ת ויקרא ה, ג.
 נצבים מו, א. ובכ"מ.
 (40) פרשתנו לב, יב.
 (41) ואתחנן ד, לה.
 (42) ע"ז ג, סע"א.
 (43) בראשית ב, א.
 (44) ראה אוה"ת עה"פ. ועוד.
 (45) ס"פ תצוה.
 (46) זח"ב סג, ב. פח, א.